

POLITIEKE BASISVORMING 1

GESCHIEDENIS VAN DE SP

POLITIEKE BASISVORMING 1 GESCHIEDENIS VAN DE SP

Dit boekje is onderdeel van de SP basisvormingscursus 'Politieke Basisvorming'.
Wil je meer weten of scholing volgen? Check www.spnet.nl

INHOUDSOPGAVE

1 De roerige beginjaren	4
1.1 Actie en fractie gaan hand in hand	
1.2 Socialisme op klompen	
1.3 De massalijn	
1.4 Het DNA van de SP	
2 Bouwen aan de basis	8
2.1 Onder de mensen	
2.2 Massaorganisaties	
2.3 Deelnemen aan verkiezingen?	
2.4 De solidariteitsregeling	
3 De ramen open	15
3.1 De doorbraak blijft uit	
3.2 Verandering van strategie	
3.3 Stem tegen, stem SP	
3.4 Heel de Mens	
3.5 Spectaculaire groei	
4 Gevestigd. En gewoon?	19
4.1 200x zo groot	
4.2 Buurten in de buurt	
4.3 Groeien en groeipijn	
5 Een nieuwe tijd	20
5.1 Opnieuw wortel schieten	
5.2 De SP: Toen, nu en straks	

1 DE ROERIGE BEGINJAREN

Dat op zondag 22 oktober 1972 de Socialistiese Partij (toen nog oude spelling) wordt opgericht, is eigenlijk niet heel bijzonder. Het is immers de tijd dat er heel veel politieke partijen worden opgericht, opgeslokt en opgesplitst. Het is wel heel bijzonder dat de SP is blijven bestaan. Dit komt doordat wij hebben geleerd van de discussies uit het verleden en het beste eruit hebben gehaald. Welke vragen stonden centraal in deze discussies? En welk antwoord had de SP op die vragen? Waardoor is de SP van al die kleine linkse clubjes blijven bestaan?

1.1 Actie en fractie gaan hand in hand

Socialisten willen een betere wereld. De discussie die socialisten in de 19e eeuw bezig hield was dan ook hoe de wereld te veranderen. Binnen de Sociaal Democratische Bond (SDB) van Ferdinand Domela Nieuwenhuis groeide de tegenstelling tussen enerzijds de groep die de wereld wilde veranderen door deel te nemen aan verkiezingen en door meerderheden te vinden in het parlement, en anderzijds de groep die geloofde dat acties als demonstratie en stakingen de enige weg tot een ware revolutie waren.

Die tegenstelling groeide nadat Nieuwenhuis 3 jaar in de Tweede Kamer had gezeten en het voor hem duidelijk werd dat daar de verandering niet vandaan zou komen. Op het partijcongres van de SDB in Groningen besloot de partij om onder geen enkele voorwaarde, ook niet als agitatiemiddel, mee te doen aan verkiezingen.

Onder andere Pieter Jelles Troelstra was het daar hartgrondig mee oneens. Hij besloot na de uitspraak van het congres om samen met 11 anderen de Sociaal Democratische Arbeiders Partij, kortweg de SDAP op te richten.

De discussie over de verhouding tussen acties en parlement is al zo oud als het socialisme zelf. Ook binnen de nieuwe SDAP bleef de discussie bestaan. Met name de redactie van De Tribune, het maandblad van de SDAP, vond dat de partij niet scherp genoeg was. Door hun aanhoudende kritiek werden zij op het partijcongres in 1909 de partij uitgezet.

Daarop richtten zij een nieuwe partij op, die uiteindelijk de naam 'Communistische Partij Nederland' kreeg, oftewel de CPN. Deze partij wilde wel deelnemen aan verkiezingen, maar verwachtte niet alle heil van het parlement. Actie en fractie zouden elkaar moeten versterken.

Uit dié partij zou uiteindelijk de SP voortkomen. De partij waar actie & fractie nog altijd als een twee-eenheid hand in hand gaan.

1.2 Socialisme op klompen

In 1917 was Rusland een groot communistisch land geworden. Voor veel communisten van over de hele wereld was dat land daardoor een gidsland. In 1949 kwam daar, na een bloedige burgeroorlog, een nieuw, groot, communistisch land bij: China. Zeker toen na de dood van Stalin in Rusland allerlei veranderingen op gang kwamen, ontstond er discussie tussen communisten overal ter wereld. Was nou Rusland of China hét land wat gevolgd moest worden?

Discussies over wat nou de juiste 'lijn' was en wat niet, hielden alle linkse splinterpartijtjes bezig. Door middel van allerlei ingewikkelde namen probeerden zij uit te drukken welk soort socialisme volgens hen de juiste was.

De CPN hield vast aan de lijn van Rusland. Twee Rotterdamse leden, Nico Schrevel en Daan Monjé, waren het daar niet mee eens. Zij vonden dat de lijn van China gevolgd moest worden en splitsten zich af van de CPN. Zij richtten in 1964 een soort

Tussen Nico Schrevel en Daan Monjé ontstond ook discussie, waarover straks meer. Uiteindelijk leidde dat tot een afsplitsing, waardoor de KPN/ml werd opgericht. Dat is de directe voorloper van de SP, die op 22 oktober 1972 werd opgericht.

De SP-ers van het eerste uur hadden geleerd van al die oeverloze discussies, splitsingen en naamsveranderingen. Het heeft weinig zin heeft, wisten zij, om elkaar de maat te nemen over wie het meest zuiver in de leer is. Het heeft ook weinig zin om ons te laten leiden door socialisten uit landen ver weg aan de andere kant van de wereld. Die SP-ers van het eerste uur besloten daarom al snel een eigen, Nederlands socialisme te ontwikkelen. Daarbij moest gekeken worden naar de eigen, Nederlandse context en de eigen historische ontwikkeling. Ze hadden daar een naam voor: 'socialisme op klompen'.

1.3 De massalijn

Terug naar die laatste discussie tussen de twee afsplitsers, Daan Monjé en Nico Schrevel. Zij kregen ruzie over de vraag hoe dat ‘socialisme op klompen’ er dan uit zou moeten zien. De discussie ging over de vraag: zijn wij een voorhoedepartij of een massalijn-partij? Oftwel: Voor de mensen of met de mensen?

Nico Schrevel vond dat de partij een voorhoedepartij moest zijn. Dat wil zeggen dat de partij bestaat uit hoogopgeleide socialisten die weten wat goed is voor de bevolking. Zij zouden de wereld verbeteren uit naam van de rest, die dan zouden volgen.

Daan Monjé, Hans van Hooft en Koos van Zomeren vonden dat de partij een massalijn-partij moest zijn. Zij vonden dat mensen zelf de wereld moesten verbeteren en dat de partij daarbij een gereedschap kan zijn in handen van mensen. Dat leidde in 1971 tot die laatste splitsing: de Kommunistische Partij Nederland/Marxistisch-Leninistisch werd opgericht. Omdat die naam nogal omslachtig was in gesprek aan de deur en niet duidelijk maakte

waar zij voor stonden, maakten ze daar op 22 oktober 1972 ‘de Socialistiese Partij’ van. Zo werd de SP een partij die nooit vóór de mensen, maar altijd mét de mensen de strijd aangaat. Dat is wat zij bedoelden met ‘massalijn’.

1.4 Het DNA van de SP

De uitkomsten van deze discussies vormen nog altijd het DNA van onze partij, zelfs 50 jaar na oprichting. Wat zijn ze ook alweer?

• ACTIE EN FRACTIE GAAN HAND IN HAND

We combineren het werk binnen en buiten het parlement: het versterkt elkaar. Zo kunnen bewegingen op straat druk uitvoeren op politieke partijen in het parlement, zodat er meerderheden ontstaan voor onze voorstellen. Aan de andere kant kunnen we het parlement gebruiken als een soort podium waar vanaf we de mensen op straat moed in spreken, door hun verhaal in het parlement te vertellen en onze analyse te delen.

- **SOCIALISME OP KLOMPEN**

We maken onze eigen analyses, gebaseerd op de concrete praktijk hier ter plaatse. Zo ontwikkelen we ons eigen socialisme, waarbij we ons niet laten leiden door oude leiders van elders. We kunnen ons wel laten inspireren door hun ideeën in een Nederlandse context te plaatsen.

- **DE MASSALIJN**

In plaats van dat we denken te weten wat goed is voor de mensen, gaan wij naar de mensen toe, luisteren naar hun ideeën en komen samen met hen in actie om de omstandigheden te verbeteren. We zijn niet op aarde om anderen de les te lezen over wat goed is en wat fout.

2 BOUWEN AAN DE BASIS

In een feestzaal aan de Schipperstraat in Rotterdam, op een wat koude, bewolkte zondag op 22 oktober 1972, begint na een roerige periode het begin van onze bijzondere club. Daan Monjé, Hans van Hooft en Koos van Zomeren namen de leiding en een paar honderd socialisten kwamen bij elkaar in Rotterdam om de SP op te richten met maar één doel: rechtvaardigheid afdwingen. Zij wilden een wereld waarin iedereen een waardig bestaan kan opbouwen. Een wereld waarin iedereen recht heeft op goed werk, een betaalbare woning, fatsoenlijke zorg en een schoon milieu.

2.1 Onder de mensen

In De Tribune van oktober 1972 staat helder omschreven wat het doel is van de net nieuw opgerichte SP:

‘Het doel van de partij is de vestiging van het socialisme in Nederland. Dat wil zeggen dat het volk de zeggenschap krijgt over land en economie en dat niet langer de belangen van een handjevol kapitaalbezitters centraal staan. Om dit doel te bereiken, baseert de partij zich op de massa’s.’

Over de manier waarop dit doel behaald zou moeten worden, schreven zij het volgende:

‘Het socialisme komt niet als een donderslag bij heldere hemel en kan ook niet door een genie worden doorgevoerd. Alleen door de massa van het volk kan Nederland een socialistisch land worden. Daarom richt de SP zich op de massa. Dag in dag uit werken de leden van de SP in buurten, in bedrijven, tijdens propaganda-avonden, in acties zoals die tegen de oorlog in Vietnam, aan de verbreiding van de socialistische idee in ons land. In acties, waaraan onze leden vaak zeer belangrijke bijdragen leveren, wordt het klassenbewustzijn van de Nederlandse arbeiders versterkt en de macht van de arbeiders vergroot.’

SP'ers waren dag in dag uit bezig om de bekendheid van de partij en haar ideeën te laten groeien. Zo gingen zij vanaf het begin langs de deuren om te weten wat er speelt, om ons maandblad de Tribune te verkopen (colporteren) en om mensen te organiseren om hun eigen omstandigheden te verbeteren.

2.2 Massaorganisaties

Wie in de jaren '70 -middenin de Koude Oorlog- de deuren langsging en zei dat hij van de ‘Socialistische Partij’ was, kon nog wel eens een deur in zijn gezicht krijgen. Ook vandaag de dag is dat geen onbekend fenomeen. Mensen wilden niet in gesprek of samenwerken met de SP vanwege een algemene afkeer van de politiek of angst voor het ‘rode gevaar’, waar in die dagen zo veel voor gewaarschuwd werd.

Om de mensen toch te bereiken richtte de SP organisaties op waar mensen minder moeite mee hadden: massaorganisaties. Via deze massaorganisaties kwamen mensen in contact met de SP, met onze analyse en onze alternatieven. Via organisaties als ‘Arbeidersmacht’, ‘de Bond van Huurders en Woningzoekenden’, het ‘Milieu Aktiecentrum Nederland’, de vereniging ‘Voorkomen Is Beter’ en comité ‘van Mens tot Mens’, raakten talloze mensen betrokken bij onze partij. Veel van hen zijn nog actief tot vandaag de dag en hebben geholpen de SP groot te maken.

2.2.1 Arbeidersmacht

Een door de voorganger van de SP tijdens de Rotterdamse havenstaking van 1970 opgericht actiecomité werd na de staking omgezet in Arbeidersmacht. Dit was een vakbond waarin de SP arbeiders verenigde, samen de strijd voerde voor verbetering en hen liet ervaren hoe je als georganiseerde tegenmacht verandering kan afdwingen.

2.2.2 Bond voor Huurders en Woningzoekenden

Ook de Bond voor Huurders en Woningzoekende (BHW) was een massaorganisatie die de SP gebruikte om in contact te komen met huurders en woningzoekende. Door deze organisatie konden SP'ers de analyse delen, samen met hen in actie komen en op die manier mensen politiseren zodat ook zij de kritiek op het systeem deelden.

In verschillende buurten vormen SP'ers samen met buurtbewoners BHW-comités. Die BHW-comités verspreiden pamfletten in de buurt, verkopen de Buurtkrant, het maandblad van de BHW, organiseren buurtvergaderingen, voeren gesprekken en schrijven brieven aan allerlei instanties.

2.2.3. Milieu Actiecentrum Nederland

Al voor 1970 voert het 'Centraal Aksiekomitee Rijnmond' (CAR) onder aanvoering van Remi Poppe en samen met buurtbewoners en arbeiders in de Rijnmond, acties tegen illegale lozingen van bedrijven. Bedrijven wordt geen strobreed in de weg gelegd om hun giftig afval te lozen in het water en de lucht. Van milieuwetgeving is nauwelijks sprake, laat staan van controle daarop. In 1972 wordt de massaorganisatie het 'Milieu Actiecentrum Nederland' (MAN) opgericht.

Door het MAN worden samen met buurtbewoners en werknemers in de jaren '70 grote milieuschandalen aan de kaak gesteld. Een paar uit een lange rij: Bilton in Arnhem, Diosynth in Oss, Uniser Moerdijk, Verdugt in Tiel, Lekkerkerk, etc.

Onder de leus "Geen belasting op onze poep. Reinig eerst die andere troep." worden de acceptgirokaarten met de heffing opgehaald. In de MAN-comités geven de SP'ers leiding aan de acties en zorgen voor faciliteiten als drukwerk en vergaderruimte.

2.2.4. Voorkomen is Beter

Vanaf het ontstaan van de SP is gezondheidszorg een belangrijk onderwerp voor de partij. Om te laten zien hoe het ook kan richt de SP zelfs eigen huisartsenpraktijken op met 'Ons Medisch Centrum' in Oss, Nijmegen en Zoetermeer.

In 1975 richt de SP de Vereniging Voorkomen Is Beter (VIB) op.

De eerste acties van de VIB zijn gericht op meer preventie in de gezondheidszorg en tegen de macht van de farmaceutische industrie. Er wordt een landelijke handtekeningactie gestart voor een 'jaarlijkse preventieve gezondheidstest voor iedereen'.

2.2.5. Van Mens tot Mens

In de jaren '70 woedt er een verschrikkelijke oorlog in Vietnam. Ondanks ontbladeringsmiddel Agent Orange en napalm lukt het de Verenigde Staten niet om te winnen. Vlak voor Kerstmis '72 besluit president Nixon om de Vietcong definitief weg te bombarderen. De SP besluit daarop Comité Van Mens tot Mens op te richten. Met dat comité wil de SP zo veel mogelijk mensen mobiliseren tegen oorlog en voor vrede. Dat doen zij door middel van de 'sneeuwbalmethode', waarbij door acties steeds weer nieuwe mensen betrokken worden. Mens tot Mens zet zich ook in tegen de Apartheid in Zuid-Afrika en voor het verzet tegen de kernwapenwedloop.

2.3 Deelnemen aan verkiezingen?

De SP is opgericht als buitenparlementaire organisatie. Vanaf onze oprichting geloven wij dat echte verandering pas begint als grote groepen mensen lange tijd bereid zijn in beweging te komen. Daar ligt dus onze taak: de mensen steunen die in beweging komen, mensen in beweging brengen en een tegenmacht organiseren.

Geen wonder dat het besluit om deel te gaan nemen aan verkiezingen niet vanzelfsprekend was. Deelname aan verkiezingen zou er wel eens toe kunnen leiden dat mensen ons zouden gaan zien als precies zo'n club als de rest van de politieke partijen.

Ondanks de risico's van deelnemen aan verkiezingen besloot de SP in 1974 toch mee te doen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Na een stevige discussie, zagen de SP-ers van het eerste uur in dat we de gemeenteraad moesten gebruiken als podium voor onze ideeën en om de beweging op straat moed in te praten. Daarnaast konden we ons onderscheiden, niet alleen in onze werkwijze maar ook in onze ideologie. Ook moesten we de gemeenteraad in om te laten zien dat de werkelijke macht niet daar lag, maar bij directeuren en aandeelhouders.

Doordat de SP dicht bij de mensen staat, en de mensen weten wat ze aan de SP hebben als bondgenoot, wordt de partij beloond met heer eerste raadszetels. In Oss (3) en in Nijmegen (2) komt de SP voor het eerste in de gemeenteraad. In de twee verkiezingen daarna volgen Boxtel, Vlaardingen, Wageningen, Arnhem, Tilburg, Leiden, Heerlen, Hilversum, Schijndel en Uden. En daarna komen er nog heel wat andere raadsfracties bij.

2.4 De solidariteitsregeling

Na de eerste winst in 1974 werden actieve SP-ers ook ineens gemeenteraadsleden. Elke maand ontvingen zij een flink bedrag vanwege hun lidmaatschap van de gemeenteraad.

Omdat voor de SP het werk in de raad net zo belangrijk was als het werk wat SP-ers op straat deden, besloot men de solidariteitsregeling in het leven te roepen. Raadsleden stopten vanaf het eerste moment hun hele vergoeding in onze gezamenlijke solidariteitskas. Vervolgens besloten alle SP-leden samen wat er met dit geld moest gebeuren. Dit kon bijvoorbeeld worden uitgegeven aan

acties, hulpdiensten, zaalhuur voor bijeenkomsten etc. Toen de SP begon te groeien, werd deze regeling ingewikkelder. Het gaf een hoop administratief gedoe om de onkosten van al die raadsleden te vergoeden. Daarom besloot de partij te komen tot een onkostenvergoeding. Raadsleden storten nog steeds 75% van hun raadsvergoeding in de solidariteitskas. 25% kunnen ze houden als vergoeding voor de door hun gemaakte onkosten. Voor grotere steden geldt een andere regeling. Ook andere volksvertegenwoordigers, bijvoorbeeld in de Tweede Kamer, storten een groot deel van hun salaris in de solidariteitskas.

Tot vandaag de dag dragen volksvertegenwoordigers van de SP een deel van hun inkomen af aan de partij. Hiervoor zijn vier redenen:

1. Er wordt zo geen onderscheid gemaakt tussen het werk in de raad en op straat
2. Wij vervreemden ons op die manier niet van de mensen die we vertegenwoordigen
3. We doen ons werk als volksvertegenwoordiger niet voor het geld of om carrière te maken in de politiek
4. We zijn doordat we eigen inkomsten hebben onafhankelijk van grote bedrijven of geldschieters

3 DE RAMEN OPEN

Jarenlang timmert de partij zo aan de weg: onder de mensen, doordrongen van de noodzaak het kapitalisme te bestrijden. Terwijl er wereldwijd een gure rechtse wind opsteekt, wordt door actieve SP-ers onvoorstelbaar hard gewerkt op lokaal niveau. De partij wordt door mensen van buiten een beetje wereldvreemd gevonden, maar is voldoende inspirerend voor de eigen kaders om door te gaan. Zo wordt de SP een bijzondere partij: sterk aan de basis, maar zonder landelijke uitstraling en opvattingen. Alles gebeurt lokaal.

3.1 De doorbraak blijft uit

Vijftien jaar lang is de SP in verschillende steden actief: Op lokaal niveau mensen organiseren en verandering afdwingen, al dan niet met een gemeenteraadsfractie. Tussen afdelingen onderling is wel contact en samenwerking, maar iedere afdeling doet toch vooral zijn eigen ding. De SP is eigenlijk een federatie van afdelingen.

SP-ers hopen dat die strategie volstaat om ook landelijk door te breken. De strategie is minder succesvol dan gehoopt. Verdeeld over het land hadden we zo'n 40 raadszetels. Vertaalt naar Tweede Kamerverkiezingen zou dat genoeg moeten zijn voor een doorbraak, maar lang niet iedereen die bij de gemeenteraadsverkiezingen op de SP stemt, doet dat ook bij de Tweede Kamerverkiezingen.

Als in 1986 het aantal SP-stemmers daalt, in plaats van stijgt, zakt de moed velen in de schoenen. Dat jaar wordt voor het eerst in 10 jaar tijd een congres georganiseerd. Het is tijd om van strategie te veranderen. De partij moet worden omgevormd tot een landelijke partij, met landelijke standpunten met als belangrijkste strategische doel door te breken tijdens Tweede Kamerverkiezingen.

3.2 Verandering van strategie

De SP laat de ideeën van oude socialisten los en gaat aan de slag met een eigen beginselprogramma: 'Handvest 2000' heet het, met als ondertitel 'een maatschappij voor mensen'. Sleu-

telbegrippen zijn menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Die woorden definiëren het nieuwe socialisme van de partij.

Met een eigen variant van het socialisme met daarin een eigen analyse van de wereld gaan SP'ers aan de slag om de bevolking te overtuigen.

Waar je voorheen alleen lid mocht worden als je jezelf daadwerkelijk ook bewezen had wordt de partij vanaf nu opengesteld voor iedereen die zich in de uitgangspunten kan vinden.

Het partijcongres windt er verder geen doekjes om en stelt de doorbraak naar het parlement voorlopig als een strategische hoofdtak. Zonder dat krijgt de partij geen kans zich verder te ontwikkelen als landelijke partij en kan ze ook geen factor van betekenis worden, stelt het congres eensgezind vast.

3.3 Stem tegen, stem SP

Tijdens de vervroegde verkiezingen in 1989 gaat de SP de campagne in met frisse posters en met de nieuwe leus: 'Eerlijk en actief'. De strategie lijkt aan te slaan, want er stemmen weer meer mensen op de SP, maar nog altijd niet genoeg om een zetel in de Tweede Kamer te bemachtigen. Er is meer nodig.

Daarop besluiten de SP-ers een gewaagde zet te nemen: In plaats algemene leuzen als 'SP doet het gewoon' of 'SP, dat is duidelijk', durft de partij in 1993 een unieke positie in te nemen:

de positie van de tegenpartij. ‘Stem tegen, stem SP’, wordt de provocerende slogan, met een knipoog naar de Tegenpartij van Van Kooten & De Bie.

De boodschap: als je niet instemt met de heersende politiek, stem dan op ons. Dan laten wij in het parlement een duidelijke ‘tegenstem’ horen. Voor zo iets heb je geen meerderheid nodig, zelfs één mens kan daarmee aan de slag.

Bij die leus wordt ook een duidelijk symbool gezocht: het wordt de tomaat.. Boordevol gezonde vitaminen maar ook een geducht protestsymbool tegen slecht politiek toneel.

Het werkt. In 1994 wint de SP haar eerste Tweede Kamerzetels. Jan Marijnissen en Remi Poppe zijn de eerste SP'ers in de Tweede Kamer.

Het succes van de tactiek kent ook haar keerzijde: tot op de dag van vandaag verwijten tegenstanders van de SP dat we ‘altijd overal tegen’ zijn. Niets is minder waar. Geen partij heeft zoveel uitgewerkte alternatieven, groot en klein. Het is de prijs die we betaalden voor onze doorbraak.

SP-lijsttrekker Jan Marijnissen duidt de betekenis van de uitslag: ‘We kunnen de inleiding nu afsluiten en beginnen aan bladzijde één van hoofdstuk een. We zijn vaak in Den Haag geweest. Met onze petitie. Met onze acties. Met onze demonstraties. En altijd stonden we daar voor een gesloten deur. Vandaag is die deur voor ons definitief open gegaan. Het succes van vandaag is het resultaat van twintig jaar hard werken. We hebben het echt verdiend!’

3.4 Heel de Mens

Na Handvest 2000 is het tijd voor een nieuw beginselprogramma. Op het partijcongres in 1999 stelt de SP ‘Heel de Mens’ vast. Dit beginselprogramma is het fundament waarop de SP verder wordt uitgebouwd. We stellen erin vast dat onze kernwaarden zijn:

- Menselijke waardigheid
- Gelijkwaardigheid
- Solidariteit

Samen met onze rationele analyse van de wereld vormt dat de kern van ons socialisme.

In Politieke Basisvorming 2 leer je meer over deze beginselen.

3.5 Spectaculaire groei

De doorbraak in de Tweede Kamer zorgt voor een spectaculaire groei van de partij. Daarbij is met name het optreden van de Tweede Kamerfractie van belang. Fractievoorzitter Jan Marijnissen groeit door zijn sterke optreden, scherpe analyses en gewone taal in korte tijd uit van onbekend persoon tot een van 's lands bekendste politici.

Ook buiten het parlement wordt stevig doorgewerkt. Belangrijke thema's, zoals de strijd tegen de tweedeling, worden op originele manieren aangepakt. In 1997 wordt de estafette-actie ‘Nederland in tweeën?!’ door alle provincies gekoppeld aan een theatertournee met prominente Nederlanders. Onder het motto ‘Zorg voor iedereen’ worden de gevolgen van de neoliberale politiek voor de gezondheidszorg aan de kaak gesteld.

De partij schrijft veel nieuw leden in en veel van hen worden actief, waardoor de SP nog verder groeit en in steeds meer gemeenten afdelingen heeft en ook meedoet aan verkiezingen.

NU SP.

WWW.SP.NL

4 GEVESTIGD. EN GEWOON?

Door het sterke optreden van Jan Marijnissen en Remi Poppe in de Tweede Kamer én onze acties met mensen op straat gaat het goed met de SP. Doordat de partij actie en fractie hand in hand laat gaan, zelf met eigen analyses komt en gewone taal spreekt, voelen veel Nederlanders zich aangesproken door onze partij. Of het nou gaat om de protesten tegen de oorlog in Irak en Afghanistan, om de acties tegen de verschraling van de VUT, WAO en prepensieon of de campagne tegen de Europese Grondwet: de SP loopt overal voorop.

4.1 200 x zo groot

Van de tweehonderd pioniers die in 1972 de partij oprichtten, is de SP dan tweehonderd maal zo groot geworden. De leus veranderde van 'Stem tegen' in 'Stem voor' en weer later in 'NU SP'. Bij de verkiezingen van 2002 verdubbelt de electorale aanhang van de SP zich en groeit het aantal zetels in de Tweede Kamer van 5 naar 9. In 2006 wint de SP zelfs 25 zetels in de Tweede Kamer.

Door de enorme verkiezingsoverwinningen van 2006 (gemeenteraad, Tweede Kamer) en 2007 (Provinciale Staten, Eerste Kamer) kleurden verschillende vergaderzalen rood. De SP was definitief een gevestigde landelijke politieke partij geworden. Niemand kon nog om ons heen.

4.2 Buurten in de buurt

Maar de kwantitatieve groei van de partij, leidde ook tot een verandering van de belangrijkste eigenschappen van de partij. Ieder mens heeft maar een beperkte hoeveelheid tijd en energie, en een steeds groter deel van de tijd en de energie van een steeds grotere groep SP-ers ging in het raadswerk zitten. Er waren zoveel mensen nodig, dat veel nieuwe SP-ers wel heel snel in een parlement kwamen.

De SP dreigde 'opgeslokt' te worden door de parlementen. Als dat zou gebeuren, zouden we de wortels met de mensen verliezen en een 'gewone' politieke partij worden.

Om dat te voorkomen startte de partij de campagne 'buurten in de buurt'. SP'ers gingen overal in het land met kranten de deuren langs om een krantje af te geven en in gesprek te raken met de mensen, om zo weer de verbindingen met de mensen aan te gaan die de SP zo hadden gekenmerkt in haar beginjaren. Ook investeerde de partij vanaf dat moment structureel meer en meer in de scholing en vorming van al die nieuwe SP-leden.

De SP kwam zo bekend te staan als een partij die ten minste ook buiten verkiezingstijd actief was.

4.3 Groeien en groeipijn

In 2014 boekte we onze grootste overwinning ooit bij de gemeenteraadsverkiezingen en in 2015 de op één na grootste tijdens de Provinciale Statenverkiezingen. De SP ging in steeds meer gemeentebesturen meedoen en ook in de provincies begon de SP mee te besturen.

De SP werd ondanks alle inspanningen meer en meer gezien als een politieke partij zoals alle anderen. Daarom nam het congres in 2015 het besluit dat er meer nadruk moest komen te liggen op het bouwen van bewegingen. Landelijk en lokaal.

5 EEN NIEUWE TIJD

Om ervoor te zorgen dat de SP een grote partij blijft en nog groter wordt, besloot de partij dat er weer inspiratie opgedaan moest worden bij haar 'roots': de SP moest weer het gereedschap worden in handen van de mensen. Sinds het congres in 2015 komt er daarom meer en meer nadruk op het 'straatwerk' van de SP, het werk 'onder de mensen'.

5.1 Opnieuw wortel schieten

Om afdelingen te ondersteunen bij dit werk 'onder de mensen' is een speciale werkmethode ontwikkeld op basis van bijna 50 jaar ervaring met het opzetten van actietrajecten binnen en buiten de partij. Deze methode wordt 'de Schelp' genoemd, naar haar steeds verder uitdijende spiraalvorm. Afdelingen gaan de deuren of bedrijven langs, op zoek naar actieonderwerpen waarmee zij materieel succes kunnen afdwingen, onze ideeën kunnen verspreiden en mensen aan ons kunnen binden. Op die manier kunnen we van concrete betekenis voor mensen zijn, op de korte en lange termijn. Het is de enige manier om het vertrouwen van mensen te winnen in tijden dat steeds meer mensen zich afkeren van politiek.

5.2 De SP: Toen, nu en straks

Toen de SP in 1972 werd opgericht, was het niet de bedoeling een 'gewone' landelijke politieke partij op te richten. De SP was een samenraapsel van lokale afdelingen met in grote lijnen dezelfde ideeën, die lokaal sterk geworteld waren onder de mensen. Langzaam is de SP steeds verder uitgegroeid tot een grote landelijke politieke partij, die nog altijd lokaal haar wortels heeft, dichtbij de mensen.

De jaren na de grote successen waren voor veel SP-ers ingewikkelde jaren. Het waren jaren waarin we menig verkiezing verloren en waarin er ook onderling gedoe was. Maar het was ook een tijd waarin we onszelf opnieuw uitvonden. Het is nu nog moeilijk te zeggen, maar mogelijk blikken we achteraf terug op die tijd, als de tijd waarin we de focus weer legden op het opbouwen van afdelingen, op het aangaan van (langdurige) bondgenootschappen met inwoners en organisaties, waarin de strijd voor een socialistische samenleving centraal staat.

De SP heeft alleen toekomst als we een partij zijn die niet alleen op papier stelt een partij te zijn van, voor en door de mensen te zijn. We moeten dat daadwerkelijk zijn, en dat is geen gemakkelijke opgave. De SP zal het gereedschap in handen van mensen zijn, meer dan ooit tevoren. De weg is lang en we hebben nog veel lessen te leren. Jouw bijdrage aan die ontwikkeling is onmisbaar.

Sinds de SP in 1972 werd opgericht is er veel veranderd. In al die jaren hebben we veel meegemaakt en geleerd. Je zou kunnen zeggen dat we volwassen zijn geworden. Maar zoals een vos zijn haren verliest, maar niet zijn streken, geldt dat ook voor de SP. Sinds onze beginjaren zijn we herkenbaar door onze wereldbeschouwing en werkwijze. Samen met mensen verandering afdwingen staat voor ons centraal. Wij willen een socialistische maatschappij in Nederland waarin menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit daadwerkelijk gestalte krijgen. In dit boekje vind je een beschrijving van de eerste 50 jaar van de SP.

SP